

Tržnja, Izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Franciska Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisil naj se pošiljajo uredništvu. Ne ravnariva pisma se ne sprejemajo, rotopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Gerbec — Lastnik tiskarna Edinost. Tiskarna ...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov ...

Naš Jezik v cerkvi

Čim so bili naši stari pradedje sprejeli krščansko vero ter se na ta način pridružili rimski cerkvi, je bilo že takoj v sašenem začetku postavljeno vprašanje, ki smo ga označili v naslovu z besedami: Naš jezik v cerkvi.

Ko sta v drugi polovici 9. stoletja prinesla sv. brata in slovanska apostola Ciril in Metod v slovansko velkomoravsko državo in pozneje tudi v taktat še slovansko Panonijo prve slovanske cerkvene knjige, ki so bile ob enem tudi prve slovanske knjige sploh, se je to vprašanje takoj zaostrojilo. Dejstvo, da sta sveta brata in njuni učenci učila besedo božjo in tudi opravljali službo v slovanskem jeziku, so proglasili nemški škofje za verski razkol ter obtožili oba velika slovanska apostola krvoverstva naravnost pri sv. stolici v Rimu. Tedaj sta se sv. Ciril in Metod napotila v Rim, da dokazata pred smimim papežem, da slonijo spletke nemških škofov na čisto navadnem obrekovanju. (867 - 869). Papež Hadrijan II. je sprejel sveta brata z veliko častjo in je tudi slovesno potrdil slovansko liturgijo. Od tedaj datira zakon ta pravica slovanskih plemen do maše in vseh drugih cerkvenih obredov na slovanskem cerkvenem jeziku.

Sv. Metod in z njim vse Slovanstvo je dobilo z omenjenim potrditvijo slovanskega bogoslužja zaslužen zaščitenje. Pravica je zmagala nad krivico in narodnim sovraštvom in sv. Metod se je po smrti svojega brata Cirila (ki je umrl v Rimu l. 869) povrnil povzdignjen v škofa med Slovane in nadaljeval svoje sveto delo. Toda sovražniki niso mirovali. Nprenehoma so rovarili proti sv. Metodu in slovanskemu bogoslužju ter dali slovanskega učenika celo zapreti v ječo. Sv. Metod je moral še dvakrat v Rim pred papeža, da brani sebe in svoje delo, t. j. slovansko bogoslužje. Ko je bil l. 880 tretjič v Rimu, ga je papež Janez VIII. izpoznal za nekrvega in je vnovič slovesno potrdil slovansko bogoslužje. Pravica slovanskega jezika v cerkvi je torej neoporečna, in sicer ne gre tu samo za pravico do ene pridige ali ene litanije, temveč, kakor smo že naglasili, za pravico do popolnega slovanskega bogoslužja.

Ze teh par primerov iz prve dobe pokristjanjevanja Slovanov zadoštuje, da se prepričamo, da je vsa zgodovina te naše cerkvene pravice le dolga in neprestana vrsta velikih in srditih borb. Ze kmalu potem, ko se je sv. Metod povrnil s svojega tretjega potovanja v Rim, so se razmere na Moravskem in v Panoniji izpremenile v popolnoma protislovanem duhu ter so se po smrti slovanskega učenika tako zaostriele, da so bili vsi njegovi učenci, t. j. vsi slovanski duhovniki, pregnani iz dežele in z njimi seveda tudi slovansko bogoslužje. Tedaj so se preganjani slovanski duhovniki trumcama preselili v slovanske balkanske države Srbijo, Bolgarsko in v Primorsko Hrvaško. Na tem novem polju se je začelo slovansko bogoslužje naglo razvijati in organizirati. Ko je nastal razkol med vzhodnim in zapadnim delom veličastne slavbe krščanske cerkve, se je z Grki vred ocepila od Rima tudi večina balkanskih Slovanov. S tem se se osvobodil raznih političnih vplivov, ki so se vsled izrabljanja cerkve udeleževali v protislovanse namene. Zmagali so proti grškemu bogoslužju pa je bila razmera lahka in slovanski jezik je postal izključen gospodar v cerkvi takorimenovanih pravoslavnih Slovanov.

Toda tudi katoliški Slovani v primorski in dalmatinski Hrvaški so se slovanskega bogoslužja krčevito držali. Vendar pa sta se tudi tu, kakor povsod pri katoliških Slovanih, pojavili kmalu dve stranki: hrvaška, ki je bila za ohranitev slovanskega bogoslužja, in latinska, ki je bila za latinski je-

zik v cerkvi. Ta poslednja stranka se je naslanjala predvsem na romansko in poromanjeno prebivalstvo po mestih ob obali. Ob enem je šla propaganda proti slovanskemu bogoslužju tudi iz višjih cerkvenih krogov, ki so končno pridobili za latinsko stranko tudi hrvaške kralje. L. 1060 pa se je sestel pod predsedstvom posebnega papeževga delegata cerkveni zbor splitske nadškofije, ki je med drugim tudi prepovedal slovansko bogoslužje ter stori velike sklepov proti glagoljski hrvaški duhovščini. Kakor nekdanji sv. Ciril in Metod ter njune učence, tako so tudi sedaj doživeli glagoljaše krivovestva, da bi s tem upravičili svojo gonjo proti njim in proti slovanskemu bogoslužju.

Ta gonja se nadaljuje že skoraj 8 stoletij. Slovansko bogoslužje se je umikalo z ene postojanke na drugo ter se je ohranilo danes le na otokih in po nekaterih krajih v hrvaškem Primorju kot zadnji ostanek te nekdanje po papež h slovesno priznane splošnoslavske pravice. Toda protislovanška gonja se ni omejevala samo na bogoslužje, temveč se je obrnila po narodno mešanih krajih proti slovanski besedi v cerkvi sploh. Posebno pa je postal ta protislovanški duh pravi protislovanški sistem, odkar so naše dežele prišle pod Italijo. Nasitni narodni sovražnik je dobil v svojo moč tudi cerkvena oblastva, ki tega niti ne prikrivajo, temveč neženerano priznavajo, da se vdajajo izvencerkvenemu pritisku.

Težna tega pritiska pada seveda na naše ljudstvo, ki postaja na ta način žrtev najgroznejšega barbarizma, kar si jih mormemo misliti, kajti nezasišani barbarizem je, naj ga že zakrvi cerkveno ali državno oblastvo, ako se vernikom jemlje možnost čistiti Boga in poslušati besedo božjo v lastnem od Boga danem jim jeziku. In ta barbarizem je tem večji, ker je pravo zamehovanje besed božjega Učenika, ki je poslal apostole po sveta, jasno j m nalagajo: «Idite in učite vse narode!».

Sprico vsega tega je razumljivo ogorčenje, ki se loteva našega ljudstva vsaki kratek, ko vidi, da se mu jemlje ena za drugo še tistih par mrvic, ki so si jih katoliški Slovani ohranili v primeri s svojo pridobljeno in neusahljivo pravico do popolnega slovanskega bogoslužja. To ogorčenje je došlo lo svoj izraz tudi te dni povodom odredbe, da se v cerkvi sv. Antona novega ne bo več vršila popoldanska služba božja za slovanske vernike in da se odpravi tudi slovanska pridiga. O njem pričajo številni dopisi polni upravičenega protesta, ki jih dobivamo dan na dan in med katerimi smo objavili le par najblajših. Objavili smo nalašč proteste samo iz takih krogov, pr katerih ne more biti nikakega dvoma glede njihovega verskega prepričanja. In ko bi škof Bartolomasi vedel, kako daleč sega to ogorčenje, bi naravnost ostrel ter bi si bil desetkrat premislil, preden bi bil postavil svojo oblast v službo protislovanškega sovražnika.

Škofjensku ordinariatu nočemo dajati nikakih naukov. Toda ne moremo si kaj, da bi kot tolmači miroljubnega in protimperialističnega nacionalizma našega slovanskega ljudstva ne opozorili cerkvenega oblastva, da je tako postopanje pravi zločin tudi zoper vero samo. Prepovedovati slovanske pridige po cerkvah, ki jih polnijo množice slovanskih vernikov, se pravi jim kratiti besedo božjo! Bog je ustvaril v človeku verski in nacionalni idealizem ter jima odredil vlogo in področje tako, da se imata med seboj jcači* in izpopolnjevati. Ne ustvarjajte torej med obema umetnih spopadov, ker bi bila reakcija neizogibna. Kajti slovansko ljudstvo ima trden namen držati svojo pravega, da svoje narodnosti ne da nikomur in pod nobenim pogojem!

Italija

Razburjenje zaradi prepovedi najemniškega kongresa RIM, 23. Naredba, s katero je Mussolini prepovedal najemniški shod v Rimu, je povzročila veliko razburjenje ne samo med najemniki, temveč tudi med prizadetimi poslanci. Znano je, da je Mussolini s svojo naredbo osebno napadel tje poslance, to je poslance Visca, Zanardija in Riboldija, katerih prvi je Nittijevac, drugi socialist, a tretji komunist. Tega poslednjega je Mussolini celo imenoval »prostovoljnega podanika tuje države«, v kateri je prevladajoča stranka napovedala vojno fašizmu.

Mussolinijev nenavaden čin se različno komentirā v tukajšnjih krogih. Medtem ko Nittijevci, socialisti in komunisti pripravljajo interpelacije — agencija Volta pravi, da vlada ne bo upoštevala interpelacij, ki se uporabljajo kot orožje proti sedanjji vladi — se fašistovski in fašistom prijazen časopisje veseli, da je Mussolini končno odločno naredil konec potovanju italijanskih poslancev v Rusijo in njihovemu rovarjenju s pomočjo Tretje internacionale, ki je pravzaprav le orodje ruske vlade. «Giornale d'Italia» se davi s tem vprašanjem v uvodnem članku, v katerem z vidnim zadoščanjem opozarja na razliko med postopanjem prejšnjih vlad in postopanjem sedanje. Prejšnje vlade so celo dajale italijanskim poslanikom, ki so hodili v tujno rovarit proti domovini, diplomatske potne liste, sedanja pa jih proglašā za sovražnike in tuje podanike.

Na vsak način se z velikim zanimanjem pričakuje otvoritev zbornice. Vse je radovedno, kako bo Mussolini sprejel poslance, katere je proglašil za tuje podanike. Če bo hotel biti dosleden, bi jim pač ne smel dovoliti prihida v zbornico, v kateri so bili doslej zastopani samo italijanski državljani.

«Avanti» objavlja oster članek pod naslovom «Neki gospod, po poklicu poslanec ...», v katerem poudarja, da s Mussolinijevo naredbo ni zadeta ena sama oseba, temveč vsa ustavna ustanova: «Tukaj se z enim samim udarcem ubijajo vse pravice, pravi list. Uničuje se pravica državljanca, pravica poslanca, celo pravica do privatnega sestajanja, in to brez ozira na parlament in ustavo». List je radoveden, kaj po-rebe čuvar pravic in časti italijanskega parlamenta g. De Nicola.

Jugoslavija

Ustanovitve narodno-napredne stranke LJUBLJANA, 23. «Slov. Narod» javlja: Skupina okoli «Slov. Naroda» je pozvala v soboto zvečer v posvetovalno mestnega magistra sestanke ožjih svojih ljubljanskih somišljenikov. O političnem položaju je poročal g. dr. Vladimir Ravnikar, v razpravo so posegli: g. dr. Triller, dr. De Franceschi, Pustoslavšek in drugi. Končno je bil soglasno sprejet predlog, da se skupina okoli «Slov. Naroda» organizuj kot politična stranka z imenom «Narodno-napredna stranka, da se izvoli začasno načelstvo z nalogo, da izdela program in organi-

začni statut. Začasno načelstvo naj potem v najkrajšem času skliče zbor zaupnikov iz Ljubljane in z dežele v svrhu odobritve programa in organizacijskega statuta, izvolitve načelstva ter postavitve kandidatov za narodno skupščino. V začasno načelstvo so bili izvoljeni g. Anton Ferant, Ivan Jelacini ml., Rasto Pustoslavšek, dr. Vladimir Ravnikar, Danilo Šaplja, Fran Škulji, dr. Ivo Tavčar, dr. Karel Triller in dr. Konrad Vodusek.

«Slovenski Narod» pospremlja ustanovitve nove stranke, ki je samostojno nastopila pri zadnjih občinskih volitvah, z uvodnim člankom, v katerem pravi med drugim: «Država nam mora biti naše Najsvetejše. Do njene uprave, do njenega gospodarstva je pripuštni le najboljše izmed najboljših, moze postenih, nesebičnih namenov. Proč z diletantstvom, proč z eksperimenti in brez milosti ga tirajmo pred javno sodbo, kdorkoli bi napravil le samo poizkus »zkoriščevanja na škodo državi. Sodelovanje na konsolidaciji države boidi poglavitna točka narodno-napredne stranke.»

Program bo isti, ki ga je ta skupine imela ob ločitvi od demokratske stranke: Sporazume med Srbi in Hrvači, nedeljivost Slovenije, boj režimu, delo za konsolidacijo države.

Ameriško zunanje posloje še vedno v veljavi

BELGRAD, 23. Kakor poročajo iz finančnega ministrstva, je pri Narodni banki založenih 600.000 dolarjev na račun obresti, ki zapadejo dne 1. maja iz dosedaj izplačanega predjuma ameriškega dolarskega posojila. Vlada se strogo drži posojilne pogodbe, ki je bila sklenjena z ameriškim bančnim sindikatom Bleier in Comp.

Finančno ministrstvo je izdalo računski pregled o uporabi 7% državnega investicijskega posojila. Kakor znano, je 200 milijonov dinarjev prelinimiranih za železniške proge, od tega zneska je bilo dosedaj izdanih 109.521.431 dinarjev 40 par, za trasiranje novih železniških prog je določeno 165 milijonov. Dosedaj je bilo izdan h 117.499.999 dinarjev 70 par, za investicije v pristaniščih je določenih 70 milijonov, izdanih je bilo 68.900.000. Za centralno železniško upravo je določenih 20 milijonov, izdanih je bilo 5.897.833 dinarjev 34 par, za gradnjo cest je določenih 35 milijonov, izdanih je bilo 31.523.325 dinarjev 90 par.

Svetomargariški dogovor.

BELGRAD, 23. «Tribuna» poroča: Doznamo iz poučnega vira, da je italijanska vlada obvestila po svojem diplomatskem zastopniku v Belgradu jugosl. vlado, da bodo dne 6. februarja predložene italijanskemu parlamentu v ratifikacijo konvencije, sklenjene v St. Margheriti. Po mnenju vladnih krogov bo italijanski parlament ratificiral konvencije ter se bo v roku treh dni po ratifikaciji izvršila rapsalska pogodba.

Akcija dr. Šušteršiča.

BELGRAD, 23. Radikalsko belgrajsko «Vreme» z dne 19. jan. poroča: «Te dni se je mudil v Belgradu g. Šušteršič in je sinoči odpotoval v Ljubljano. Kakor čujemo, bo stopil aktivno in energično v volilno borbo. Ustanovil bo en dnevniki v Ljubljani pod imenom «Ljudska pravica» in en tednik. Začel bo tako kot snovati posebno stranko, ki jo bo imenoval «Ljudsko stranko». Postavil bo svoje liste povsod, kjer jih bodo postavili tudi klerikali. V prvi številki svojega lista bo objavil g. Šušteršič program svoje stranke, v katerem ne bo besede ne o reviziji ustave ne o avtonomijah. Niegov program je bistveno program radikalne stranke. On ne zahteva narodne samouprave.»

Nemški poštni avtobusi za Dalmacijo. - Italija vrne Jugoslaviji 6 parnikov.

SPLIT, 20. Iz Nemčije je prispelo v Split deset velikih poštinih avtobusov na račun reparacij. Vsega skupaj dobi Dalmacija 25 avtobusov, ki so namenjeni za pošto službo, od Obrova do Metkovića. V vsakem avtobusu je prostora za 12 oseb.

Po poročilu iz Belgrada, bo italijanska vlada korcem tekočega meseca vrnila jugoslovenskim brodomolastnikom zadnjih šest parnikov, ki so plovili dosedaj pod italijansko zastavo in na račun italijanske vlade, a so bili v smislu svoječasne spoznanja med dr. Trumbićem in Bertolinijem prisojeni Jugoslaviji.

Volvoki v šibeniški okolici.

V okolici Šibenika volvoki skoraj dnevno napadajo živino in drobnico. Ko je zapadel zadnji snež, so volvoki samo v enem hlevu razmesarili 12 ovac.

Bolgarska

Politični položaj na Bolgarskem

SOFIJA, 22. Bolgarski tisk posveča še vedno posebno pozornost izidu volitev v okrožne zastoje. Značilno je za presojjo političnega položaja na Bolgarskem, da je zemljoradniška stranka popolnoma obvladala situacijo in je ohranila vse dosedanje postojanke kljub veliki agitaciji opozicijskih strank. Zemljoradniška stranka na Bolgarskem je pri volitvah dobila 450.000 glasov. Zanimivo pa je tudi, da je druga najmočnejša stranka komunistična stranka, ki je dobila 220.000 glasov. Opozicijski meščanski blok, katerega tvorijo radikalna, demokratska in narodna narodna stranka, je dobil 210.000 glasov. Ta blok ima največ zaslombe po mestih. Nacionalni liberalci so dobili 59.000 glasov, socialni demokratje pa 41.000.

Grška

Grške in angleške vojske pripravljajo proti Tutkom

SOFIJA, 22. Listi javljajo, da iz zapadne Trakije prihajajo vznemirljiva, a zanesljiva

poročila o vojaških pripravah Grške. Grška koncentira v zapadni Trakiji okoli 80.000 mož brčejo, popolnoma na novo oboroženo in reorganizirano armado. Zivaljno je gibanje ob Marici. Vrše se neprestani vojaški transporti. Vsa zapadna Trakija je pretvorjena v veliko vojaško taborišče. Tudi angleške čete ob Dardanelah se koncentrirajo in so pripravljene za vsak slučaj. Po poročilih iz Lozengrada tudi Turki forsirano utrjujejo postojanke pred in za Cataldo.

Francija.

Anarhinstinja Germain Bertou ustrelila urednika lista «Action Française»

PARIZ, 23. Včeraj popoldne je anarhistinja Germain Bertou ustrelila urednika lista «Action Française» Marina Plateau in se je potem poizkušala sama ustreliti. Imela je baje namen ustreliti Leona Daudetteja, ki pa je ni hotel sprejeti. Ze v soboto je bila ta ženska prišla v uredništvo s pismom, v katerem je opisovala svoje življenje. Včeraj je zopet prišla v uredništvo in je zahtevala, da jo sprejme Leon Daudette. Ker je ta ni hotel sprejeti, je bila sprejeta od Plateaua. Malo minut potem, ko je vstopil v sprejemni salon, se je zalila št pet strelcev. Urednik je prišel omahujoč iz sprejemnega salona in se je zgrudil pred vratmi na tla. Izludil je kmalu potem. Ženska je bila ustrelila stiri krat proti njemu, petič pa je ustrelila proti sebi. Težko ranjeno so odvedli v bolnišnico, kjer je izjavila, da obzaluje, da ni mogla ubiti Daudetteja. Plateau je bil glavni tajnik «Camelotts du Roy».

Demonstracije francoskih legitimistov - Tiskarna lista «Oeuvre» uničena - Uredništvo «Ere Nouvelle» razdejano

PARIZ, 23. Skupina kakih 100 «Camelotts du Roy» (francoskih legitimistov) je vdrla v tiskarno lista «Oeuvre» in naredila ogromno škodo. Stavni stroji so bili razbiti. Policija je aretirala več oseb. Legitimisti so nato vdrli v urad št lista «Ere Nouvelle», kjer so razdejali urade. Nekoliko agentov je bilo aretiranih. 5 oseb je bilo aretiranih. «Camelotts du Roy» so poizkušali vdreti tudi v uredništvo lista «Humanité», toda skupina policistov jih je razpršila.

Ruhrska kotlina

Položaj v ruhrski kotlini ublažen? - Poje-manje francoske strugosti

PARIZ, 23. Listi javljajo iz Düsseldorfa: Ukaz za začetek splošne stavke ni bil do-sklej izvršen v večjem delu ruhrskih središč. Železnice vozijo z majhnimi izjemami redno. Uradniki na postaji v Dortmundu, ki so bili včeraj zapustili delo, so se danes vrnili v službo. V državnih rudnikih v Gelsenkirchenu, kjer so bili uradniki začeli stavko, se je zopet začelo delo. V delavskih krogih se je poleglo razburjenje, ki ga je povzročila aretacija vodilnega oseboje. Nevarnost stavke obstaja še vedno, toda ne vdi se, da se bo takoj udeležila. Medtem ni vse delavstvo istega mnenja in sklep glede splošne stavke je bil odobren še le po dolgi razpravi. Javni red se ni motil in kjer. Medzavezniška komisija za Porenje je sklenila izgnati glavnega upravitelja državnih gozdov v Learsu, ker se ni hotel podvrditi zadnjim naredbam komisije glede upravljanja državnih gozdov.

Listi javljajo iz Essena, da sta bila poštini in železniški ravnatelj v Essenu izpuščena, drčbila pa sta ukaz, da ostaneta na razpolo- goku okupacijskih oblastev. Glavno želez-niško ravnateljstvo v Essenu je prenečlo svoj sedež na nezasedeno ozemlje v Erberfeld.

Kakor javljajo listi, je ministriški predsednik v svojem včerajšnjem pogovoru dal g. Parthouju navodila za določitev pogo-jev za moratorij, ki naj se dovoli Nemčiji za l. 1923. — Barthou je sestavil načrt za moratorij in za vabilo nemski vladi. Ta načrt je bil sporočen zajedno vsem delegacijam v odškodninski komisiji. Na prihodnji seji bo odškodninska komisija brzkone raz-pravljala o porazdelitvi dolgov bivše av- stroogrske monarhije med nasledstvene države.

Finančni ravnatelj v Kölnu, katerega je medzavezniška komisija izgnala, ni še za-pustil mesta. Angleški zastopnik v medza-vezniški komisiji je baje sklenil, da ga bo dal izgnati s pomočjo policije.

Kakor javljajo nekateri listi, so se ru- darji v ruhrski kotlini sicer vrnili v rudnike, toda dela niso še začeli.

Nemški trgovci bojkotirajo Francoze in Belgijce

BELNIN, 22. Z vsa srditostjo in sistema-tično se pričena gospodarski bojkot proti Franciji in Belgiji. Vse gospodarske in pridobitne organizacije so enodušno in odlo-čno napovedale bojkot vsem proizvodom in pridelkom francoskega ali belgijskega iz- vora. Gostilniške zadrufe so sklenile, da abslutno več ne tčtjo francoskih vin in likerjev. Isto so sklenili kavarnarji. Hote- lirji po vsej Nemčiji so sklenili, da bodo strogo in dosledno odklanjali vsakega Bel- gijca in Francoza. Trgovci so napovedali radikalni bojkot francoskemu blagu. Bojk- kot je proglašen nad konfekcijskim blagom, v prvi vrsti damskim kostumom, pariški mod v pariškem parfumu. Trgovci, eks- porterji in importerji so sklenili prekiniti vse trgovske zveze s Francijo in Belgjo. Na vseh izlozbenih oknih so obešeni na- pisi: «Francozom nič!» «Francozom ne prodajamo!» in sllično.

Wolfova agencija javlja medtem iz Essena, da so rudarji v rudnikih v Dahlbuschu, ka- terih glavni ravnatelj je bil te dni aretiran, začeli stavko, ki bo trajala 36 ur. Železni- čarji v Dortmundu so se vrnili na delo vsled dogovora, s katerim so se Francozi obvezali, da bodo zapustili urade za signaliziranje, da ne bodo več pošiljali vojske, da ne bodo pošiljali vlakov drugim vojske, so namenjeni in da ne bodo več aretirali ravnateljev rudnikov in železninarjev.

Medtem se javlja iz Mainca, da so tam fran- coska oblastva aretirala nemškega voditelja Offembucberja. Podprefekt v Zellu na Mo- zeli, ki je rodom iz Porenja, je bil izgnan skupno z družino.

Nemški zastopnik v Parizu je izročil fran- coski vladi noto, v kateri se protestira proti umoru neoboroženega in bolnega stražnika Kowanskega v Lanverdreerju s strani fran- coske straže. Nemški zastopnik je tudi pro- testiral proti aretaciji devetih višjih uradni- kov v državni banki in pri finančnem ravnat- eljstvu ter je zahteval, naj se takoj izpuste na svobodo.

Nemški minister za prehrano Luther je proučil vprašanje prehrane ruhrske kotline in je izjavil, da se bodo takoj ukrenili vsi ukrepi, ki naj odstranijo sedanje težkoče, na- stale vsled zapretja podružnic državne banke. Ukrenili se bodo tudi vsi ukrepi za prepre- čitev zastoja v prehrani prebivalstva.

Wolfova agencija javlja tudi, da je medza- vezniška porenjska komisija ustanovila pet novih odborov, in sicer odbor za gozdove, za rudnike, za računstvo, za carine, za izvoze in uvoze. Ista agencija tudi odločno zanika vest, da Nemčija namrava vzpostaviti ob- vezno vojaško službo kljub temu, da ji je to prepovedano po versailleski pogodbi.

Lloyd George proti Franciji

CURIH, 22. «Neue Züricher Zeitung» priobčuje zelo oster članek Lloyd Georgea o situaciji na ruhrskem ozemlju. Lloyd George napoveduje, da mora francoski po- hod končati z neuspehom. Nobena izmed zmagovalnih držav nima pravice trpinčiti nemško telo, ki leži na tleh. Francoski po- hod je vzburil povsodi skrajno ogorčenje. Premog, ki ga morda odvzame Francija Nemčiji, niti z daleka ne pokrje stroškov za vojaško okupacijo! Okupacijska arma- da je stala Nemčijo toliko, da je plačala za reparacije in za okupacijsko armado še tri- krat toliko, kolikor je plačala Francija Bis- marku l. 1871. Lloyd George meni, da bi imela akcija na ruhrskem ozemlju katastro- falne posledice ne samo za nemško, mar- več tudi za belgijsko in francosko valuto. Edina možnost, da se dobe od Nemčije re- paracije obstoj v tem, da se ji omogoči u- reditev njenih financ. Toda Francija ima po mnenju Lloyd Georgea posebne namene in sanja še o časih, ko so bile Saksonska, Ba- varska in Würtenberska francoski vazali v boju proti Prusiji. Ako se bo francosko postopanje nadaljevalo, ne more nihče ve- deti naprej, kaj lahko stori junaki narod 60 milijonov, ali se vrže na desno ali na levo stran? Noben narod, vaju svoje ne- odvisnosti, ni nikdar prenašal tujega jarma dolgo časa. Ako se spravi Nemčija v obup, bo končna zmagala lahko na strani komu- nizma. Ne sme se izključevati eventualnost, da se Nemčija vrže v naročje Rusije. Lloyd George zaključuje: Ko so stopile francoske čete v Essen, se je pričelo najnevarnejše gibanje, kar jih je bilo v Evropi skozi sto- letja.

Nemčija protestira...

BELNIN, 23. Nemška vlada je poslala zavezniškimi vladam noto, v kateri prote- stira proti naredbam porenjske medzave- zniške komisije glede razdeljevanja pre- moga, ki utemeljuje svojo pravno podlago, sklicujoč se na ukaze svojih vlad. Nemška vlada trdi, da so vse te naredbe prekora- čile meje, določene od mirovne pogodbe. Medzavezniška komisija v Porenju je po- stala orodje vojaške akcije. Nezaslišana je zahteva — zaključuje nota — da nemški u- radniki sodelujejo pri izvrševanju teh na- redb.

Javlja se, da so Belgijci v luki Emmerich zaplenili parnik premoga, namenjen za mestne malne na olje. Düsseldorfska re- gencija je odločno protestirala proti za- plambi.

General Degoutte ne sprejema delavskih delegacij

Iz Essena javljajo, da general Degoutte ni hotel sprejeti delegacije Stinnesovih del- lavcev, kateri so hoteli protestirati proti aretaciji njihovega ravnatelja. Delavci so proglašili stavko.

Slabi izgledi v Lausanni

LAUSANNE, 23. Danes se ima sestati prva komisija za teritorialna vprašanja, ki bo pod predsedništvom lorda Curzona razpravljala o južnih in vzhodnih mejah azijske Turcije in o vprašanju Mosula, okoli katerega se pravza- prav giblje bistveno delovanje konfernce. Zdi se, da se današnje seje ne bo mogel ude- ležiti Batrere, ki je nenadoma dobil — in- fluenco.

Ne more se reči, da je imela konferenca doslej mnogo uspehov. Skoraj vsa vprašanja so ostala nerešena. Včeraj se je vršila zelo burna razprava o izmenjavi prebivalstva. Predsednik kom. Montagna je zastoj pozival turško in grško delegacijo, naj popustita od svoje nepopustljivosti.

Dnevne vesti

Fašistovska stranka in naš list. Za dni se je vršilo v Trstu v prostorih tukajšnjega fašja zborovanje vseh fašistovskih političnih tajnikov z oziroma nove tržaške pokrajine. Namen sestanka je bil predvsem ta, da se za novo tržaško pokrajino ustanovi posebna pokrajinska zveza. Poleg tega pa so zavzeli fašistovski tajniki tudi svoje stališče napram Slovonom nove pokrajine, ki so ga označili v sledečem proglasu, kateri se ima razširiti med slovensko prebivalstvo: »Politični tajniki fašjev tržaške pokrajine so proučili razmerje med fašizmom in drugodnji ter naglašajo potrebo, da se delo za pomirjenje ter za politično in socialno edrženje naših pokrajin nadaljuje v bolj civilizirani obliki, katera lahko bolje zagotovi najboljše spojitje z oziroma na slovensko pleme. Obenem pa smatrajo, da imajo pravico odločno protestirati proti postopanju gotovih slovanskih listov, predvsem proti delu »Edinosti«, katera skuša s sredstvi, ki so dostojna najbolj jezuitske šole, omalovaževati in potvarjati dobroto in resnobno načel, ki vodijo narodno državo, ter si zraven tega prizadeva omalovaževati delovanje in dostojanstvo juljskega fašizma, kateri se udeležuje in ponaša s programom miru in reda za zmago ene same stvarci, ene same domovine, namreč italijanske. — K temu proglasu, ki se liče neposredno našega ljudstva v tržaški pokrajini, naj primumo, da bo vsak juljski Slovan z veseljem pozdravil izjavo fašistovskih političnih tajnikov, da mora fašizem postopati napram Slovonom na bolj civiliziran način kot do sedaj. Obenem pa tiči v tem naglašanju tudi nekaj, česar morda gospodje tajniki niso hoteli reči, namreč nekaj čim samoobjavljanja. S tem so najkompetentnejši činitelji v tržaškem fašizmu odkrito priznali, da njihovo »delovanje za pomirjenje« ni bilo nikakor v skladu z običaji, ki jih narekuje spojitje v moderni civilizirani državi. Na podlagi te samobesede nam tudi ne bo težko zavrniti tisti del proglasa, ki je naperjen proti našemu listu. Dejstvo je, da smo mi poročali o fašizmu vedno popolnoma objektivno in skrajno vestno. Seveda smo tudi obsojali in grajali, toda naša graja in naše obsojanje je veljalo ravno tistim »ne zadosti civiliziranim metodam«, ki jih sedaj obsojajo in grajajo politični tajniki fašjev tržaške pokrajine. Mi imamo torej z naše strani popolno pravico zavrniti očitjanja, češ da izpodkopujemo ugled narodnih držav, z isto odločnostjo, s katero so nam bila naslovljena. Seveda, ako obstoji protidravnih značaj našega pisanja v tem, da protestiramo proti zares necivilizirani zlobi »ricinovega olja in proti raznim drugim nasiljem nad našim ljudstvom, potem priznavamo, da smo »protidravnih« in da bomo ostali taki do tedaj, dokler se želja fašistovskih političnih tajnikov popolnoma ne uresniči, t. j. dokler ne postane postopanje fašizma napram našemu ljudstvu tako »civilizirano«, da bodo naše pritožbe brezpredmetne in nepotrebne.

Fašistovski napad na dr. Besednjaka. Iz Gorice smo prejeli vesti, da je bil dr. Besednjak, bivši deželni odbornik in podpredsednik političnega društva »Edinost« v Gorici, v soboto popoldne na ulici napaden od gruča fašistov. Kakih 10 fašistov ga je čakalo za vogalom. Ko je prišel mimo, sta dva stopila predenj in ga ustavila ter ga vprašala, ali je on dr. Besednjak. Ko jima je pritrdil, sta ga vprašala, ali je on napisal uvodnik v zadnji »Goriški Straži«, to je v številki z dne 18. t. m., kjer je »Goriška Straža« ugotovila odločno, da ne more pripraviti fašistovskega lista »Nova Doba«, ker je glasilo fašistovske stranke, ki nosi odgovornost za vse krivice, ki so se godile in gode nad našim ljudstvom. Dr. Besednjak jima je odgovoril, da ne daja odgovora na taka vprašanja. Nato sta fašista skočila na njega. Eden ga je večkrat udaril s palico, drugi pa ga je večkrat sunil v sence in po obesih. V levo očesno votlino je dr. Besednjak dobil šest močnih udarcev. Napadalcu so nato zbežali, dr. Besednjak pa se je pobit, kakor je bil, podal k viceprefektu in mu sporočil dogodek.

Sporočamo g. dr. Besednjaku svojo solidarnost in toplo željo, da bi kemalu okrevel ter zopet zavzel svoj prostor na braniku našega ljudstva. Prepričani smo, da bo vest o sobotnem dogodku v Gorici vzbudila stud v vsem slovanskem ljudstvu Juljske Krajine. Napad na dr. Besednjaka je izpolnil novo stran v knjigi, kjer so napisane vseobsegajoče krivice, ki se nam gode. V našo obrambo imamo samo eno orožje, protest, in tega dvigamo v največjem ogorčenju pred vsem kulturnim svetom!

Da postanemo jekloti »Goriška Straža« je objavila ob priliki napada na dr. Besednjaka članek pod tem naslovom, v katerem pravi:

«Sredi teških nevarnosti, obdani od grenjenj in naklepev hočemo sprevoriti mirno in trezno besedo vladi in fašistem. Napadali so se spravili na moža, za katerim stoji slovensko ljudstvo. Ko so udarili drja. Besednjaka, so hoteli zadeti v lice slovensko ljudstvo. Kdor je udaril moža, v čigar roke je ljudstvo položilo svoje zaupanje, ta je udaril vse narode.»

V uri nevarnosti, na dan napada se strne naše ljudstvo v nepremagljivo četo, ki bo z levim pogumom branila svoje domove, družine, domačijo in svoje javne delavce.

Dokazali smo že neštokrat, kako iskreno in globoko si želimo pravičnega sporazuma z italijanskim narodom. Za ta visoki cilj je ravno dr. Besednjak mnogo delal in največ žrtvoval, celo takrat, ko ni bilo prijeto delati za sporazum. Kakšna ironija je, da je ravno nanj padla pest ljudi, ki govorijo o mirnem spožitju obeh narodov v deželi — Teško politično napako so zagrešili ti ljudje. Njih krivda je, da postaja sodelovanje z Italijani čimdalje težje, oni s svojimi deli kopljeno vedno globlji prepad med Slovani in Italijani v deželi.

Udarec za udarcem pada na nas. Toda vsi ti udarci dosežejo le nasprotni namen. S temi metodami nasilniško oddaljujejo sporazum med Italijani in Slovani. V tej stiski se tudi pokaže, kaj je zdravo in tšno in kaj trško in nagitno v našem narodu samek. Ko padajo udarci klavir na nas, postaja ljudstvo vedno trše in enotnejše. Na tem neupogljivem, v ognju preiskuštem žeklu si bodo polomili zobe vsi, ki hočejo naš narod razgrizati in raztrgati.»

Vreme med najemjemalec v Trstu. Kakor že javljeno, novi zakon o najemnih nima še veljave na ozemlju novih pokrajin ter se bo moral še-le raztegniti na naše kraje s posebnim odredbo, kar se najbrže zgodi v kratkem. V pričakovanju tega hipa se je lotilo najemjemalec v Trstu veliko vznemirjenje, ker je gotovo, da bodo najemodajalci klub svarilom s strani vlade skušali do kraja izkoristiti povrnjeno jim svobodo pri sklepanju najemniških pogodb. Stanarine bodo znatno zvišane, kar bo hudo zadele malemečanske in delavske sloje. Včeraj se je imel vršiti v dvorani filodramatičnega gledališča shod, ki ga je bila sklicala Zveza najemjemalec. Na tem shodu so imeli hišni najemniki zavzeti stališče napram novemu zakonu in napram hišnim gospodarjem, kateri so že začeli napeovedavati svojim najemjemalecem znatno zvišanje stanarin. Shod pa je oblastvo v zadnjem hipu prepovedalo. Kljub temu se agitacija nadaljuje, medtem ko se gospodarji držijo bolj v ozadju, kajti dosejati ni bilo še nikakih pogajanj med najemjemalec in najemodajalci. Državnij upokojenci v Trstu, ki bodo najkru-teje prizadeti po zvišanju stanarin, so poselali predsedniku Zveze hišnih gospodarjev pismo, v katerem ga prosijo, naj jih priporoča pri svoji Zvezi človekoljubiv nenihi članov kot najbednejši socialni sloj. Ni dvoma, da bodo po novem zakonu hudo prizadeti ne samo upokojenci, temveč vsi meštanski sloji sploh, razen hišnih gospodarjev, medtem ko je na drugi strani zelo dvomljivo, posebno tukaj v Trstu, da bi zidarska črta dobila v n'em kako posebno pobudo za nova zidanja, ki bi edina mogla ublažiti stanovanjsko krizo.

Promocija. Dne 17. t. m. je bil promoviran za doktorja prava na ljubljanski univerzi g. Rudolf Adamič iz Nabrežine. Cestitamo!

Smrtna kosa. V Šklednu je včeraj izdehal po dolgi in mučni bolezni Savo Šuman, kandidat IV. tečaja mariborskega učiteljskega v najpejši dobi. Mlad, komaj 21 let star, je moral zapustiti to solzno dolino. Angeli smrti mu je prestrigel nit življenja in ga strgal ubogi materi vdovi iz naročja ravno v času, ko je nestršno pričakovala njegove pomoči. Pokojni Savo je čutil izvanredno veselje do učiteljskega stanu, zato je po dovršeni domači ljudski šoli in pripravnici v Trstu stopil na učiteljske ter junja preteklega leta dovršil III. tečaj. Družina ni mogla nuditi mladenčiču niti toliko, kolikor je potreboval za hrano. Mnogo je pretrpel in — omagal. Prinesel je domov kal bolezni, kateri je moral končno podležti. Pokojni Savo je bil idealen mladenič, narodno zaveden, zanimal se je za društveno življenje in delovanje ter bil kljub težki boleznij vedno prisoten vsem vjvam in prireditvam. Bil je obče priljubljen in spoštovan. Dragi Savo! Rešen si vseh spon, vseh muk in trpljenja. Poiskal si v prezgodnji mladosti ko-riček mira v svoji domači zemlji, zapustivši v nezimerni tugi svojo ubogo ljubečo mater, brata in sestro ter vsih nas, ki smo poznali tvoje plemenito srce! Mir in pokoj tvojij bližij dušij!

Novi zakonit predpis o polnoletnosti. Izšel je kraljevi odlok od 21. decembra 1922., s katerim se spreminja meja starosti, ko se doseže polnoletnost. Po še danes veljavnih predpisih to vsaka oseba, možki ali ženska, dosega v normalnih slučajih svojio takozvano polnoletnost s končanem 24. letom starosti. Pred dopolnitvijo tega leta je bilo treba vsaki taki mladoletni osebi, ako se je hotela poročiti, posebnega dovoljenja s strani zakonitega njenega zastopnika, to se pravi njenega očeta oziroma, če ni bilo več očeta, dovoljenja varuštva in pupilarnega sodnika. Poleg te nesposobnosti skleniti svobodno zakon niso mogle take mladoletne osebe skleniti veljavnih pogodb, ne težiti in ne nastopati pred

sednjo, labor tudi ne upravitelj svojega premoženja (razum par slučajev) brez dovoljenja oziroma sodelovanja zakonitega zastopnika. Mejo je tvorilo torej do sedaj dopolnjeno 24. leto starosti. Po preteku teh let je postal v normalnih slučajih vsak, kakor se pravi, polnoleten in ni več potreboval zakonitega zastopnika. Postal je civilno polnopraven. Vse te omejitve mladoletnih v civilno-pravnem udeleževanju poznajo vsj kulturni narodi in veljajo tudi v Italiji. Omejenij kraljevi odlok tudi ničesar ne spremeni na teh omejitvah, pač pa spreminja temeljito mejo starosti, s katero se doseže polnoletnost. Od 6. februarja 1923. naprej se bo dosega polnoletnost z dopolnjenem 21. letom. Kdor bo torej dne 6. 2. 1923. že 21 let star, bo polnoleten in bo vsjed tega smel sam nastopati pred sodnijo, ločiti in tožen bitij, sklepati sam svobodno pogodbe in sam upravljati premoženje, ne da bi mu bilo treba zato dovoljenja oziroma sodelovanja zakonitih zastopnikov (očeta, varuha in pupilarnega sodnika). Glede sklenitve zakona pa postanejo samo ženske z dopolnjenim 21. letom polnoletne in se lahko poročijo brez dovoljenja zgornj imenovanih zakonitih zastopnikov. Ne pa tako možkij Dosedaj ni potrebovala nobena oseba, ki je dosega 24. leto starosti, nikakega dovoljenja za poroko. Od 6. 2. 23. naprej pa mora vsak možki (samo možkij), ki ni še s tem dncem dopolnil 25. leta svoje starosti, imeti dovoljenje zakonitega zastopnika za sklenitev zakona. Na ta način so ženske glede vsega polnoletne že z dopolnjenim 21. letom, dotim postanejo možkij polnoletni glede pravice sklenitve zakona še-le z dopolnjenim 25. letom. V tem oziuru so bili torej možkij prikrajani na svojih dosedanjih pravicah, tako, da se bo možkij, ki je dopolnil 24. leto pred nastopom veljave omenjenega odloka se lahko (n. pr. 5. 2. 1923.) poročil brez dovoljenja zakonitega zastopnika, ne pa več 6. 2. 1923., ako ni dopolnil omenjenega dne že 25. leta starosti. V ostalem pa ostanejo še nadalje v veljavi predpisi avstrijskega občanskega zakona glede pravice zakonitih zastopnikov zahtevati podaljšanje mladoletnosti. — Dr. I. R.

Z. M. D. Danes zvečer ob 8.30 odborova seja. — Predsednik.

Glasbena Matica v Trstu. Jutri, četrtek, ob 7.30 odborova seja v navadnih prostorih. Naproseni so vsi odborniki, da se je prav gotovo udeležo.

Iz tržaškega življenja

Nesreča pri delu. 20-letni trgovski pomočnik Anton Grosch, stanujoč v ul. Raffaela Sanzio št. 16, si je prerezal večeraj popoldne, po nesreči, pri delu s šipo zapesje na desni roki. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Tatovi na delu. V noči od ponedeljka na torek so se prikradli neznanij tatovi v villo barona Stefana Ralija na trgu Scorcola ter odnesli zbirko raznovrstnega zlatega in srebrnega denarja v vrednosti nad 3000 lir.

Matej Gerbovac je pustil večeraj svoje stanovanje v ulici della Guardia št. 48 za hip brez nadzorstva. Med tem časom so pa vdili v stanovanje neznanij zlikovci ter odnesli kar jim je bilo najbolj po volji: nekoliko zlatenice v vrednosti 2000 lir.

Večeraj ponoči so odprli tatovi s pona-rejenimi ključi pekarno Roze Jusij v Zgornji Carboli št. 3. Odnesli so več kilogramov čokolade, nekoliko jajc in surovega masla. Gospodinja trpi okoli 300 lir škode.

Ivan Meitzen, stanujoč v Škorkliji v Coroncu, je naznanil večeraj na orežniški postaji v ul. Chiozza, da so mu odnesli tatovi iz kavarne v ul. Battisti kočulj vreden 500 lir.

Ista usoda je doletela Simona Lombrosa, stanujočega v ulici Viale XX Settembre, tudi njemu so ukradli v kavarnij kočulj. **Blazen izseljenec.** Večeraj zjutraj je nenadoma zblaznel v prenočišču za izseljence v Šklednju izseljenec Vladimir S., star 37 let, doma iz Poljskega. Nesrečneza so prepeljali v opazovalnico mestne bolnišnice.

Nevarna padeč. Pomorščak Dominik Ghira, star 24 let, je padel pred sinočnjim v prianosti po stopnicah hiše št. 12 v ulici Crosada. Zlomil si je nekoliko reber. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Aretacije. V noči od ponedeljka na torek je bilo aretiranih enajst oseb: Rok Bildo radi umora, Eduard Valdemarin radi protipostavne nošnje orožja, Justina Paris radi groženj, Josip Borsatti radi sleparije; ostali so bili aretirani radi motenja javnega miru.

Vesti z Goriškega

Iz Kazelj. Bralno in pevsko društvo »Dneva žar« v Kazljah ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 4. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih čitalnice s sledečim sporedom: 1) pozdrav predsednika, 2) poročilo tajnika, 3) poročilo blagajnika, 4) volitev novega odbora, 5) raznoterosti. Prosjio se gđ. člani in članice, da se ga udeležo v polnem številu. — Odbor.

Bralno in pevsko društvo »Čava« v Skrljalah vabi k rednemu občnemu zboru, ki je bil sklican za dne 21. t. m., a se ni vril zaradi nezadostnega števila udeležencev. Radi tega se je sklical nov občni zbor v nedeljo, dne 28. t. m. brez oziira na število prisotnih članov. Dnevni red: Poročilo načelstva, poročilo blagajnika, volitev načelstva, predavanje. — Odbor.

En štorij. Kmetstvo izobraževalno društvo »Štorja« priredi predpustno veselico dne 11. februarja t. l. z obširnij šljivim sporedom. Prosjimo sosedna bratska društva, da isti dan ne prirojajo sljnih veselic. — Odbor.

En Ajdovščine. Dramatični krožek v Ajdovščini uprizori v soboto 27. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo 28. t. m. ob 4. uri popoldne Finžgarjevo dramo »Razvaline življenja«. Finžgar je sedaj naš najboljši dramski pisatelj, čigar igre so se med našim narodom zelo priljubile. Tudi »Razvaline življenja«, to njegovo zadnje delo, je ilo že preko vseh naših večjih odrov in tudi neštevilnih podeželskih posebnopri nas na Goriskem. V tej drami nam je pisatelj mojstrsko pokazal kos pristinega življenja, ki se, žal, med našim narodom prepogosto pojavlja. Pokazal je odkrito na to rak-rano, to je pijanevanje in ohlepnost, obenem pa na pogubne posledice teh zlih lastnosti. Nadejamo se, da bo to delo uspelo tudi na našem odru, pozarjamo obiskovalce, da se predstava prične takrat točno ob napovedani uri neglede na one, ki prihajajo iz navade kasneje.

Gospodarstvo

Ustanovitev jugoslovanske albaneške banke. V Skadru je bila ustanovljena »Srbsko-albanska banka« z osnovnim kapitalom 10 milijonov dinarjev. Podružnice te banke se odprejo v Draču in Valoni.

Blažitev omejitve izvoza v Jugoslavijo. Jugoslovenski ministriki svet je sklenil, da bo dovoljen izvoz hrastovih klenčic. Finančno ministristvo je dovolilo s svoje strani izvoz gotove količine sladkorne pese pod pogojem, da se izvozniki obvežejo, da prodajo vse pri tej kupčiji dobljene devize ministristvu samemu. Nadalje je finančno ministristvo dovolilo izvoz otrobov in določilo izvozno carino na 25 dinarjev za kvintal.

DAROVI

V počastitev spomina pok. Stefana Ferluge so nabrali za »Šolsko društvo« njegovi prijatelji v gostilnj Fabčić na Opčinah 170 L 15 stot. in 2 srebrni liri, K temu dodal g. g. Anton Cok, kaplan 10 L. Skupaj L 160.15 in 2 srebr. liri.

Gđni Štel in Pahor poslali za razprodane bloke 224 L 50 st.

Mesto venca na grob prijatelju Stefanu Ferlugu, daroval za »Šolsko društvo« dr. Edvard Stavik 50 L.

V lovski družbi na Brjah se je dne 14. t. m. nabralo L 23 za »Dijaško matico«. Denar hrani upravništvo.

Za 2. P. S. D.: Nabiralna pola g. Ane Furlanove: Kocijancič L 25, Josip Pregelj in Alojzij Povh po L 10, Štekelj, Iv. Tomažič in Ignac Breznikar po L 5; skupaj L 60. — Nabiralna pola gđne Marije Zafred: po L 5; L. Rebula, J. Spangler, gostilna pri Francu; po L 4; Zigon, F. Boik L 3, Hreščak L 2, Makovec L 1; skupaj L 25. — Nabiralna pola g. Milice Abram: Abram L 40, Žagar in Plesničar, N. N. po L 20; Jak. Kesmerij, I. P., Pfeifer, Sinovi N. N. po L 10; Josip Kovačič, N. N., N. N., po L 5; nečitljivo L 15. — Pola gđne Matilde Pertot: po L 100 Ivan, N. N., po 30 L, Ivanika M., Olga P., N. N., po 20 L; N. N. po L 10, N. N., N. N., po 5 L N. N., po 3 L gđna Fanika.

Biskote, katere je daroval g. Zerpaj, se je razdelilo otročitem otroškega vrca pri Sv. M. Magd. zg. — G. Ponikvar izročila 100 L za razprodano blok št. 295 za »Šol. društvo.«

Pečar Ivan daruje L 5 za »Šol. društvo«. A. Šiković iz Črnekalka za razprodanega pol bloka št. 232 L 51. — Nabiralnam in darovalcem srčna hvala!

Borznj poročila.

Trst, dne 23. januarja 1923.

Jadranska banka	100
Couvent	338
Nelmeta	343
Gerolmitič	1360
Libera Tristina	419
Lloyd	1485
Lussine	620
Martinoletič	127
Oceania	121
Premuda	345
Triplicovich	269
Ampela	54
Cement Dalmatia	357
Cement Spalato	269

Valuta na tržaškem trgu. Trst, dne 23. januarja 1923.

ogrnje krome	—71.—	—80
avstrijske krome	—6275.—	0.0310
čehoslovake krome	58.25—	5.76
dinarji	18.40—	18.71
leli	10.—	11.—
marke	—11.—	—12
dolarji	20.90—	21.10
francoiski franki	135.50—	136.26
švicarski franki	393.—	397.—
unglski funti papirnati	97.50—	98.30

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša prisotjina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša prisotjina L 4.—. Kdor išče službo, plačn polovično cenno.

ELEGANTNO opremljena, velika, zračna soba, (električna razsvetljava, glasovir na razpolago) v bližini Chiozza, se odda boljšeju in resnemu gospodu. Naslov pri upravništvu. 109

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema samo še nekaj dni v Trstu, via Geppa 10, l. od 10 do 19. (Tudi ob nedeljah). 2307

ABSOLVENT drž. trgovske šole v Ljubljani, s šestmesečno prakso na velepospevstvu pri kmetijsko-gozdnom obratu, želi nastopiti službo pri večji trgovini, na velepospevstvu ali lesni industriji. Cenjene ponudbe na A. W. Grmače - Litija, Jugoslavija. 110

SIVILJA izvršuje vsaka dela po nizkih cenah. Via Stoppani 5. (vogal Molino Grande) Štor. 96

STROJNIK I. reda, z izpitom tudi za motorje na pok, išče službe v ali izven mesta. Ponudbe pod »Strojnik« na upravništvu. 105

DRUŽINSKA HISA s tremi sobami, kuhinjo, velikimi skladišči, vodovodom, električno razsvetlavo, se prod. HISA se nahaja na prometni cesti, v sredini mesta in je pripravna za malo tovarno, veliko delavnico ali trgovino. Kupec ima stanovanje takoj na razpolago. Cena 230.000 dinarjev, 50.000 dinarjev lahko ostane na dolgu. Ponudbe na M. Grčič, Maribor, Koroska 49. 34

POZORI! Krone, korale, ziato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10. L. 82

PRSNJ SIRUP, najboljšo sredstvo proti kašlju, prehlajenju, influenci. Lekarna v Il. Bistrici. 78/1

†
S potrim srcem javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubljeni sin in brat

Savo Šuman

kandidat 4. tečaja mariborskega učiteljskega v 21. letu, danes po dolgi in mučni bolezni preminul. Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v četrtek, 25. t. m. iz hiše žalosti Šklednu št. 1098 na domače pokopališče. SKEDENJ, 23. januarja 1923.

brata, Olga, sestra, Alojzija vd. Šuman, mati, Dragolija in Josip,

Pozor! Pozor!

Proda se v Jugoslaviji **lepo posestvo**

ki meri 45.000⁹. 5 minut oddaljeno od mesta Kranj na glavni cesti **Sied-Jesenice**, pripr vno za vsako obrt ali kmetijo. Zamenja se ev aktualno s hišo v Trstu. Cena primerna. — Pojasnila dajo lastnik **Franc Magdič, Kranj.** (12)

Velika zaloga vina, žganja in likerjev
JAKOB PERHAUC
ustanovljena leta 1878

Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 2-96.

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski topinovec, kraski brinjevec in kranjski silvovec.

Lastni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec, šumeči istrski rožek Lacrima Cristi in druga.

Specialiteta: jajčni konjak in Crema marsala to raznovrstni likerji in slupi, kakor pristni malinog-vec in drugi. (50)

APNENICE

tri velike, moderne pri postaji Bivio-Nabrežina

se oddajo 677

Pojasnila daje uprava Edinosti

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E

kun, zlatc, lisc,

dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veric, krivov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 84

Sprejemajo se pošiljkatve po pošti.

Žepni koledar tiskarne Edinosti

Stane v platno vezan L 2.50, a v usnje vezan L 5.—. Na prodaj je v tiskarni Edinost, v knjigarni Štoka ul. Milano št. 37, v knjigarni I. Novak v Pazinu in v Katoliški knjigarni v Gorici. — Poštumno je plačati posebej.

PODLISTEK
OLD SLEWTH:
Tajinstveni kovčeg
Kriminalan roman iz ameriškega življenja. Posveljen Slavomir Josipovič.

»In premoženje, ali je morebiti v kovčegu?«
»Povoda za to misel imam dovolj in kovčeg moram najti na vsak način.«
»Ako je bil oženjen, zakaj ni poslal po svojo soprogo?«
»Dejal je, da ne ve, ali se živi ali je že umrl.«
»Ali je povedal, kdaj je slišal o njej zadnjič?«
»Da, zadnjič, ko je o njej slišal, je bila v neki bližini.«
»Stevens je postal bled kot mrljic in mrmljal s hripavim glasom: »Ta tja je bil on spoboben!«
»Teža ne mislim,« ga je zavrnil detektiv. »Povedal vam je tudi, da ima hčer?«
»Da in vedel je tudi, kje biva. Videl jo je tudi še, da je njegova hči vse nečjegovo premoženje.«
»Zakaj ni poslal po svojo hčer?«
»In ta ženska se izdaja za soprogo Silver-kevo?«

»Saj je postal ponjo.«
»Kaj in ali je prišla?«
»Pričakoval je to omenjenega dne.«
»Pričakoval jo je?? je vzkipel Stevens. »Pa je-li prišla.«
»Mislim, da.«
»In kako je bilo s kovčegom?«
»Teža bi bil imel jaz hraniti za njo. Imela je priti k meni toda ni prišla in tudi po kovčeg nisem mogel iti, zakaj imel sem druge nujna opravila. Ko sem se vrnil, je bil kovčeg že odnesel nekdo.«
»In vi hočete, da naj vam to povest verjamem?«
»Nikakor ne.«
»Zakaj ste mi jo pa potem povedali?«
»Zato, ker ste me prosili za njo; ali mi potem verujete ali ne, mi je popolnoma vse eno.«
»Hčere vi niste videli?«
»Ne, toda mislim, da jo gotovo najdem nekje legega dne.«
»Pa soproga?«
»Ta še živi!«
»Se živil ali ste jo videli?«
»Da.«
»Ali je še v zavodu?«
»Ne, zdaj je že drugje, levo na varnem.«
»Kako je pa prišla iz zavoda?«
»Jaz sem šel po njo.«
»Da.«
»To je prav premetena spletk.«

»Tako jaz ne mislim.«
»Vi pač ne veste, kako je z zadevo v resnici.«
»Vem pa dovolj in imam zato dokaze, da je dama bila soproga in je zdaj vdova Silver-jeva.«
»Dokaz imate? Kdo vam jih je dal?«
»Gospod Silver.«
»Nastal je kratek molk, katerega je Stevens pretrgal z besedami:
»To jo je podobno zvito izvršeni tatvini!«
»Da, je odgovoril detektiv, v tem skoraj soglašam z vami.«

Sedmno poglavlje.
Umolknila sta znovic in zopet je prekinil molčanec Stevens z vprašanjem:
»Vi se bavite s tem slučajem kot pravni zastopnik?«
»Da.«
»Prestopite v mojo službo in jaz vam bom plačal dvakrat toliko.«
»S tim vam morem poslužiti in kaj naj storim za vas?«
»Vi lahko preprečite veliko zaroto.«
»Kdo se je pa zarotil?«
»Gospa, ki se zove Silver-jeva.«
»In kdo ji pomaga?«
»Neka oseba, ki baje nastopa kot njena vti.«
»Tako le vi mislite.«
»Vem, da je to dejstvo.«